METSÄTALOUS

Suomalaisella ja ruotsalaisella työllä ansaitut pääomat valjastetaan keräämään pikavoittoja ympäristöstä ja säällisistä työehdoista piittamatta eri puolilla maapalloa. **PUHEENJOHTAJA ANTTI RINNE, AMMATTILIITTO PRO**

Stora Enso irtisanoo tuhansia, mutta ei sulje tehtaita

Stora Enso suunnittelee vähentävänsä 2 500 työntekijää osana ilmoitettua säästöohjelmaansa. Suomesta yhtiö aikoo vähentää 650 työntekijää.

PENTTI VÄNSKÄ

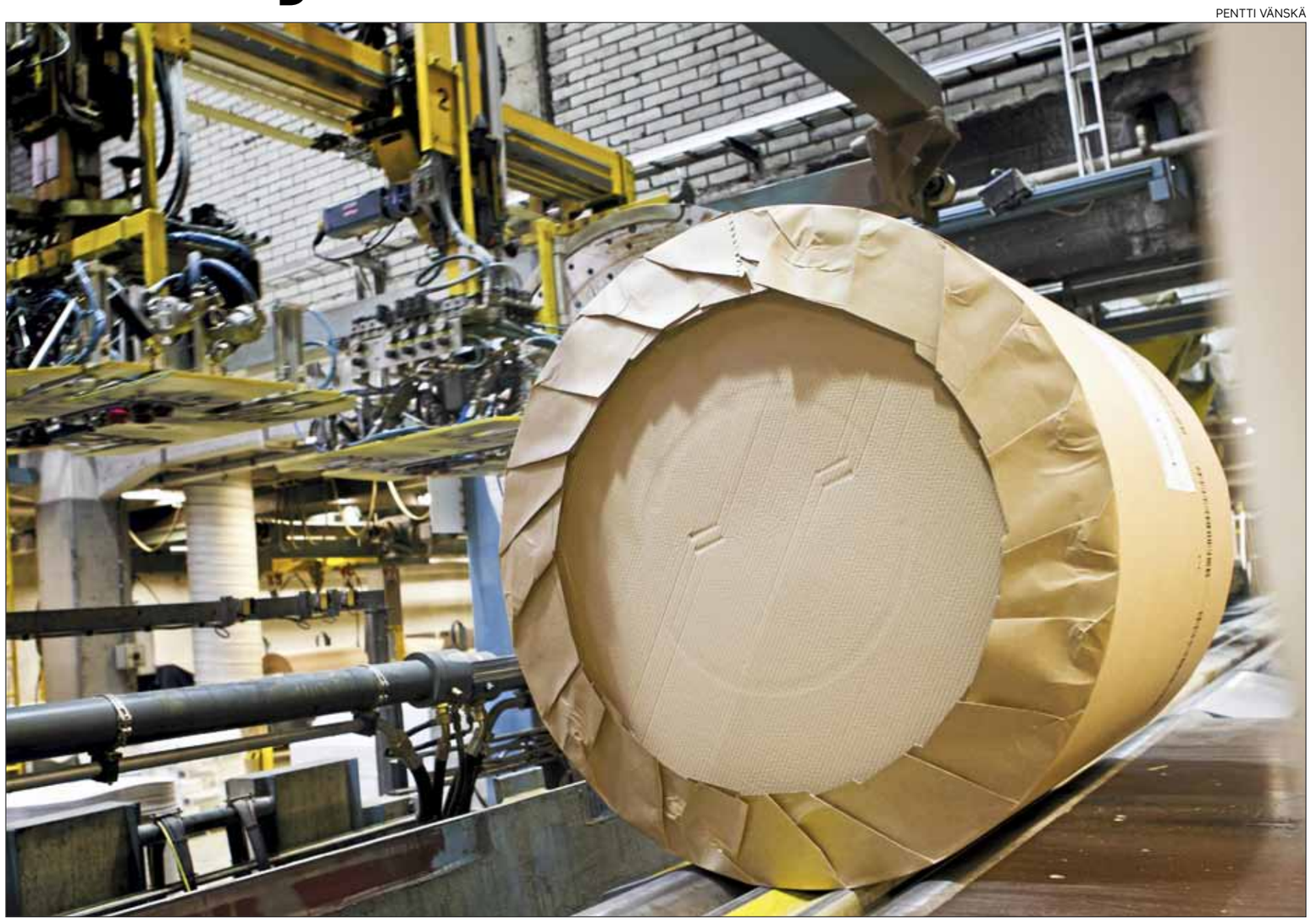

Stora Enson Kemin Veitsiluodon tehtaalla vähennystarpeeksi kerrotaan noin 50 henkeä. Varkaudessa ollaan vähentämässä 36, Kouvolassa Anjalan tehtaalla noin 30 ja Oulussa noin 20 henkeä. Kuva on Varkaudesta.

Yhtiön henkilöstövähennykset ovat osa huhtikuussa ilmoitettua säästöohjelmaa. Säästökuuri leikkaa vuosittaisia kustannuksia 200 miljoonaa euroa.

Suomen 650 työntekijän vähentämisen lisäksi suunnitellut henkilöstövähennykset ovat Ruotsissa 750 henkeä, muualla Euroopassa 850 ja Euroopan ulkopuolella 250.

Stora Enson toimitusjohtajan **Jouko Karvisen** mukaan säästösuunnitelma ei tarkoita tehtaiden tai koneiden sulkemisia. Säästöt kattavat kaikki liiketoiminta-alueet ja konsernitoiminnot mukaan luettuna hallinnon.

”Meidän täytyy reagoida Euroopan heikkoon taloustilanteeseen, tiettyjen liiketoiminta-alueidemme kutistuviin markkinoihin ja heikkoon kannattavuuteen”, sanoo Karvinen tiedotteessa.

Paperitehtailta lähtee 140 henkeä

Stora Enso on kärsinyt varsinkin aikakaus- ja sanomalehtipaperin kysynnän laskusta.

Jo aiemmin tässä kuussa yhtiö ilmoitti vähentävänsä Suomen paperitehtailla liki 140 ihmistä.

Eniten työpaikkoja häviää Kemin Veitsiluodossa, missä vähennystarve on noin 50 henkeä. Varkaudessa olla vähentämässä 36, Kouvolassa Anjalan tehtaalla noin 30 ja Oulussa noin 20 henkeä.

Ruotsissa Stora Enso on sulkenut lyhyen ajan sisällä kolme sanomalehtipaperikonetta. Työpaikkoja hävisi 600.

Suomessa paperitehtaiden vähennysten lisäksi nyt ollaan siis vähentämässä yli 500 työntekijää muista toiminnoista. Yhtiöstä kerrotaan, että vähennykset eivät kuitenkaan kohdistu yksittäisille paikkakunnille.

Kustannuksia karsitaan ulkoistamalla toimintoja

200 miljoonan euron kustannussäästö toteutetaan ensi vuoden toiseen neljännekseen mennessä. Säästöä verrataan viime vuoden toteutuneeseen kustannustasoon.

Kiinteitä kustannuksia karsitaan ulkoistamalla toimintoja ja myymällä ytimeen kuulumattomia yksiköitä.

Karvinen ei ole vielä paljastanut myytävien toimintojen luetteloa, vaikka hän jo huhtikuussa tunnusti sellaisen mielessään olevan.

Liiketoiminta-alueiden säästöt tarkoittavat toimintojen tehostamista tuotantoyksiköissä ja palveluissa. Lisäksi tehtaiden hallintoa vähennetään sekä konsernin palvelu- ja tukitoimintoja karsitaan.

Tämän 200 miljoonan euron lisäksi aiemmin ilmoitettujen kustannus- ja kapasiteettileikkausten säästö on 75 miljoonaa euroa vuodessa.

Luottamus Jouko Karviseen horjuu

Ammattiliitto Pro arvostelee voimakkaasti Stora Enson henkilöstövähennyksiä. Liitto syyttää Karvista suomalaisen metsäteollisuuden tuhoamisesta.

Ammattiliitto Pron puheenjohtaja **Antti Rinne** muistuttaa, että yhtiö on tuottanut edelleen kohtuullista voittoa myös Suomessa ja Ruotsissa. Silti vähennykset kohdistuvat lähes kokonaan yhtiön eurooppalaiseen henkilöstöön ja erityisesti Pohjoismaihin.

”Nyt suomalaisella ja ruotsalaisella työllä ansaitut pääomat valjastetaan keräämään pikavoittoja ympäristöstä ja säällisistä työehdoista piittamatta eri puolilla maapalloa”, Rinne laukoo.

Myös ammattiyhdistystaustainen kansanedustaja **Jukka Kärnä** (sd.) arvostelee Stora Enson toimitusjohtajan päätöksiä.

”Tämä säästöohjelma on ollut tiedossa jo lähes kaksi kuukautta. Miksei sen yksityiskohtia avata?”, Kärnä ihmettelee.

Kärnän mielestä voimakkaimmin säästöjen kohteeksi joutuvia tehdaspaikkakuntia voi auttaa vain, jos tieto irtisanomisista tulee hyvissä ajoin.

”Eduskunnan talousvaliokunnan jäsenenä voin todeta, että ainakin minun luottamukseni Karviseen on horjunut jo pidemmän aikaa”, Kärnä toteaa.

EMILIA PALOJÄRVI

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

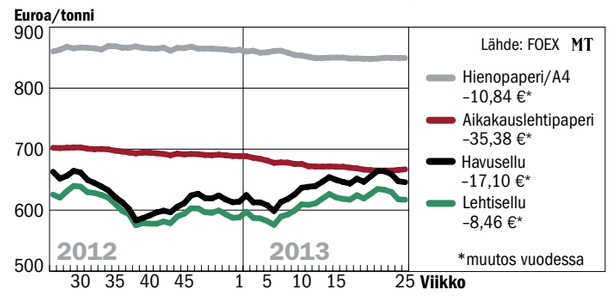

Euroopan rämpiminen jatkuu

Euroopan taloudet toipuvat tuskastuttavan hitaasti. Sen sijaan Japanissa on tapahtumassa selkeä käänne parempaan, kertoo paperin ja sellun hintoja seuraava Foex.

Foexin mukaan kasvun idut ovat edelleen pitkälti Aasian varassa. Kiinassa kasvu jatkuu erilaisista uhkakuvista huolimatta ja nyt myös Japani on saamassa taloutensa pyörät liikkeelle. Siellä lääkkeenä on käytetty muun muassa valuutan arvon laskua.

Paperin hinnankorotusyrityksiä jarruttaa, ettei kysyntä ja tarjonta ole vieläkään tasapainossa. Ylitarjonnan kasvu on koko ajan vaarana.

Foexin mukaan etenkin aikakauslehtipaperitehtailla ja päällystettyä hienopaperia valmistavilla tehtailla on haluja hinnankorotuksiin.

Hintojen nostoon kannustaa raaka-aineiden kallistuminen. Sellun hinta on noussut melko tasaisesti alkuvuonna.

Foexin arvion mukaan edes kesän hiljainen jakso ei sekoita havusellukauppaa. Lehtisellun puolella kesä voi kääntää varastot lievään kasvuun.

JARMO PALOKALLIO

Lauri Vaara kanteli puun pystykaupoista

Kilpailu- ja kuluttajavirastolta on vaadittu kieltoa puun pystykaupoille.

Virastoa vaaditaan kieltämään korjuutyön ja puun kauppojen sitominen yhdeksi pystykaupan paketiksi.

Puusta olisi aina tehtävä puutavaran toimituskauppa ja korjuutyöstä erillinen urakointisopimus.

Pystykaupan kieltämistä on vaatinut maatalous- ja metsätieteiden tohtori **Lauri Vaara**.

Hänen mukaansa erillinen korjuusopimus toisi kustannuskilpailun puunkorjuun urakointiin.

Pystykaupassa metsäyhtiö päättää korjuusta, jolloin korjuun todelliset kustannukset jäävät piiloon.

”Puun myyjä ei tiedä puunmyynnin bruttotuloaan eikä siitä vähennettyä metsäyhtiön korjuupalkkaa”, todetaan kantelussa.

EMILIA PALOJÄRVI

METSÄSTÄ LYHYESTI

Hintahuippu jäi lyhyeksi

Sahatavaran hinnat Yhdysvalloissa ovat laskeneet alkuvuoden ennätyslukemistaan, kertoo Timber-online. Eurooppalaisen kakkosnelosen hinta on pudonnut maaliskuun yli 250 euron kuutiohinnasta alle 200 euroon kuutiometriltä.

Hinnan laskun arvioidaan johtuvan muun muassa rakennustöitä hidastaneista säistä ja laskeneesta sahatavaran viennistä Kiinaan.

Itävalta laistaa Naturasta

EU-komission tiedotteen mukaan Itävallan Natura-2000 -verkostosta puuttuu ainakin 12 elinympäristötyyppiä ja 29 suojelunarvoista lajia. Puutteellisesti suojelluista elinympäristöistä ja lajeista moni esiintyy metsissä.

Komissio odottaa Itävallalta toimia kahden kuukauden kuluessa, muuten maata uhkaa 60 miljoonan euron sakko.

Södra myi suljetun tehtaan

Ruotsalainen metsäkonserni Södra on myynyt Norjassa sijaitsevan Follafossin sellutehtaan itävaltalaiselle Mayr-Melnhof Kartonille.

Södra lopetti kemitermomekaanisen hierteen (CMTP) tuotannon tehtaalla viime vuoden lokakuussa.

Tehdas kykenee tuottamaan vuodessa 100 000 tonnia massaa. Kauppahintaa ei julkistettu.

Mustikalle keskinkertainen sato

Mustikka kukki keväällä runsaana ja pölytys onnistui. Toukokuun lopun ja kesäkuun alkupuolen lämpimät ja kuivat säät laskivat satoennusteen kuitenkin keskinkertaiseksi.

Mustikka kypsyy kuukauden kuluttua Etelä- ja Keski-Suomessa, ennustaa Metsäntutkimuslaitos.

Suomuuraimen satoennuste on monen vuoden jälkeen hyvä.

MARKKU VUORIKARI

Puurekkojen koot kasvavat syksyllä, mikä pienentää kuljetuksesta syntyviä päästöjä.

Isot puurekat säästävät energiaa

Suurempiin puurekkoihin siirtyminen vähentää päästöjä ja säästää energia. Samalla ajoneuvoyhdistelmien kokonaispainojen korotuksesta parantaa merkittävästi autokuljetuksen kustannustehokkuutta.

”Pienempi automäärä edistää liikenneturvallisuutta ja samalla kuljetusten energian käytön tehostuminen vähentää päästöjä”, sanoo kehittämisasiantuntija **Ari Siekkinen** Metsähallituksesta.

”Tehokkain yksittäinen keino autokuljetuksen kehittämistyössä on kuorman koon kasvattaminen. Kustannustehokkaat kuljetukset puolestaan laajentavat kannattavan puunhankinnan toimintasädettä ja luovat siten työpaikkoja syrjäseuduille.”

Suunnitellun mukaisen 76 tonnin ajoneuvoyhdistelmän hyötykuorma on noin kolmanneksen suurempi kuin nykyisen 60 tonnin yhdistelmän. Polttoainetta sillä kuluu noin 10 prosenttia vähemmän kuljetettua tonnia kohden.

Siekkisen mukaan hyötykuormaltaan suurempien yhdistelmien käyttö ei lisää tierasitusta, sillä ajoneuvon paino jakaantuu seitsemän akselin sijaan yhdeksälle akselille, jotka ovat lisäksi varustettu paripyörin.

Metsähallituksen sopimusurakoitsijat ovat hankkineet tai hankkimassa uuden asetuksen mukaisia ajoneuvoyhdistelmiä, joilla ajetaan jo nyt nykyisten painorajoitusten puitteissa. Metsähallituksen kuljetukset perustuvat pitkäaikaisiin 3–5 vuoden kuljetussopimuksiin, joista osa tulee vuosittain uusittaviksi.

”Epäselvässä tilanteessa kuljetusten pitkäaikainen hankinta on erittäin ongelmallista sekä kuljetuksen antajan että kuljetuspalveluja tarjoavan kuljetusyrityksen kannalta. Tämän vuoksi päätösten sisältö ja voimaantulon aikataulu tulisi vahvistaa mahdollisimman nopeasti”, vaatii Siekkinen.

MT

Metsähallituksen myyntimäärä jäänee hieman viime vuodesta

”Ylikysyntää ei ole, emmekä väkisin ryhdy myymään.”

Metsähallituksen puun myyntimäärä jäänee tänä vuonna hieman viime vuoden noin kuudesta miljoonasta kuutiometristä.

Metsähallituksen metsätalouden johtajan **Jussi Kumpulan** mukaan puun kysyntä on ollut hyvä ja se on näkynyt vahvistuvina hintoina.

Puukauppoja Metsähallitus tekee pääsääntöisesti puolivuosittain kevät- ja syyskaudeksi. Nyt syksyn kaupat on pitkälle solmittu.

”Luulen, että jäämme hieman viime vuoden lukemista tai korkeintaan mennään samalle tasolle”, Kumpula sanoo.

Metsähallitus hakkaa kestävyyden ylärajoilla, eikä ylimääräisiä hakkuureservejä näin ole.

Puukauppa on käynyt vilkkaasti myös yksityismetsissä, mikä on tyydyttänyt Kumpulan mukaan ostajien nälkää.

”Mitään ylikysyntää ei ole, emmekä me väkisin ryhdy myymään, kun meillä ei ole tarvetta myydä nyt enempää.”

Puun hinnat 20.5.–16.6.2013

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	59,4 ↑	59,0 ↑	42,1 ↓	18,0 ↑	19,7 ↔	17,5 ↑
Keski-Suomi	59,1 ↔	59,3 ↑	42,4 ↓	18,2 ↑	19,8 ↔	18,3 ↔
Savo-Karjala	57,6 ↔	57,5 ↑	44,1 ↔	18,4 ↑	18,5 ↔	18,1 ↑
Kymi-Savo	59,4 ↑	59,1 ↑	45,3 ↓	18,0 ↑	19,9 ↑	18,0 ↑
Etelä-Pohjanmaa	57,4 ↑	55,9 ↑	37,8	18,9 ↑	18,9 ↔	18,5 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	54,8 ↓	54,1 ↔	-	18,7 ↑	18,4 ↑	18,1 ↔
Lappi	48,4 ↔	50,0 ↑	-	19,0 ↑	18,1	18,0 ↑
Koko maa	**58,4 ↑**	**58,6 ↑**	**43,7 ↓**	**18,4 ↑**	**19,5 ↑**	**18,1 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	51,3 ↑	51,5 ↑	38,6	15,4 ↑	16,3 ↔	15,1 ↑
Keski-Suomi	51,2 ↑	50,4 ↑	38,5	15,4 ↑	16,1 ↔	14,7 ↑
Savo-Karjala	49,0 ↑	48,4 ↑	38,5 ↓	15,5 ↑	15,6 ↑	14,8 ↑
Kymi-Savo	52,0 ↑	49,8 ↑	39,7 ↔	15,6 ↑	16,2 ↑	14,9 ↑
Etelä-Pohjanmaa	47,2 ↑	-	-	15,2 ↑	15,3 ↓	14,7 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	47,4 ↓	48,1 ↑	-	14,7 ↔	15,5 ↑	13,7 ↓
Lappi	44,8	-	-	13,7 ↔	-	12,8
Koko maa	**50,4 ↑**	**50,0 ↑**	**38,9 ↔**	**15,3 ↑**	**16,0 ↑**	**14,7 ↑**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	61,1 ↑	59,3 ↑	44,7 ↓	30,6 ↑	32,1 ↔	30,7 ↑
Keski-Suomi	61,6 ↑	57,9 ↑	45,6 ↑	30,8 ↑	29,9 ↓	31,5 ↑
Savo-Karjala	56,7 ↑	55,8 ↑	44,9 ↓	29,4 ↓	29,1 ↑	31,1 ↑
Kymi-Savo	57,3 ↔	55,9 ↔	47,7 ↓	30,1 ↔	30,2 ↓	30,6 ↔
Etelä-Pohjanmaa	52,0 ↓	52,4 ↑	-	29,2 ↓	-	29,7 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	56,7 ↔	56,2 ↔	-	29,6 ↑	29,6	31,1 ↑
Lappi	56,2 ↑	-	-	30,7 ↑	-	30,5
Koko maa	**57,8 ↑**	**57,2 ↑**	**45,6 ↓**	**29,9 ↔**	**30,0 ↓**	**30,9 ↑**

Hintojen muutos jaksolta 25.3.2013–21.4.2013: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Vientiin alle 10 prosenttia

Metsähallitus hakkasi 4,5 miljoonaa kuutiometriä vuonna 2002. Siitä hakkuut ovat kasvaneet noin kuuteen miljoonaan kuutiometriin.

Nuorten metsien vartuessa hakkuumahdollisuudet ovat kohenemassa niin, että 20–30 vuoden kuluttua voitaisiin hakata vuosittain 7–9 miljoonaa kuutiometriä.

”Varsinkin pohjoisessa nuoret metsät kasvavat selvästi ennustettua paremmin. Siitä kertovat Osaran aukot, jotka ovat erittäin hyvässä kasvussa”, Kumpula sanoo.

Viime vuosina Metsähallituksen avohakkuiden määrä on pienentynyt ja kasvatushakkuiden noussut reilusti. Samalla tukkien suhteellinen osuus on pienentynyt. Nyt tukkia hakataan alle puolet koko hakkuumäärästä.

Vientiin Metsähallituksen puista menee Kumpulan mukaan alle 10 prosenttia. Tärkein vientimaa on Ruotsi.

”Ruotsin kysyntä on ollut ihan positiivista.”

Kuitupuuta yllin kyllin

Metsäntutkimuslaitoksen kokoamien tietojen mukaan Metsäteollisuus ry:n jäsenet ostivat yksityismetsistä puuta viime viikolla 716 482 kuutiometriä. Viikko oli tänä vuonna ensimmäinen, kun ostomäärä jäi pienemmäksi kuin viime vuoden vastaavalla viikolla.

Alkuvuoden ennätys syntyi viikolla 22, kun ostot nousivat 1 269 469 kuutiometriin. Toissa viikollakin yllettiin 918 382 kuutiometriin.

Puuta on siirtynyt tähänastisissa kaupoissa alkuvuonna 10 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Tammi-huhtikuussa hakkuumäärä nousi kaikkien aikojen suurimmaksi.

MTK:n tutkimuspäällikön **Erno Järvisen** mukaan kuitupuuta on nyt teollisuudelle runsaasti tarjolla.

”Hakkuumäärät ovat olleet korkealla ja sahoilta on saatavissa haketta. Myös tuonti on ollut kasvussa”, Järvinen sanoo.

Sahatavaran tuotanto kasvoi Suomessa tammi–toukokuussa seitsemän prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta.

JUHA KAIHLANEN

KIRJA

Metsä josta itseni löysin

Metsä josta itseni löysin -valokuvateos on kuvaus metsätöiden murroksen vuosista, siitä kuinka pokasahan rinnalle tuli moottorisaha ja maataloustraktorit korvasivat hiljalleen hevosen.

Elämäntyönään metsissä uurastaneen, jo edesmenneen metsäteknikko **Pentti Väänäsen** valokuvia on aikaisemmin esitelty Lustossa omana näyttelynään, mutta nyt kuvista parhaat on taitettu kansiin.

Jo nuoresta pojasta metsätöitä tehnyt Väänänen ehti elämänsä aikana seurata sodasta toipuvan Suomen metsätöiden murrosta Ilomantsista käsin usean vuosikymmenen ajan. Mustavalkofilmille tallentui arvokkaita arjen hetkiä metsätyömailta ja kämppämiesten elämästä.

Väänäsen kuvat kertovat historian tarinaa, jossa puiden kuljetusmatkat pitenivät ja metsäkämpät tyhjenivät. Myöhäisemmistä kuvista ilmenee, kuinka kaupungistumisen myötä metsiä alettiin pitää raaka-ainevaraston lisäksi virkistyspaikkoina.

Kirjan alkuosa keskittyy metsätöiden historiaan ja Väänäsen elämänvaiheisiin. Kuvaajasta kertova osuus on käännetty myös englanniksi. Loppuosa kirjasta keskittyy itse valokuviin, jotka on jaoteltu vuodenaikojen mukaan. Suurin osa kirjan kuvista on otettu 50–60-luvuilla.

Metsä josta itseni löysin on oiva katsaus metsätalouden muutosten vuosista, mutta pelkkä historian kuvaus se ei kuitenkaan ole. Mustavalkoisista kuvista välittyy kuvaajan intohimoinen suhde paitsi metsään myös valokuvaukseen.

Kuvien sommittelut ja kuvakulmat ovat kiinnostavia. Väänänen on onnistunut vangitsemaan kuviin hienosti sekä liikkeen että kuvaushetken tunnelman. Kuvatekstit ovat Väänäsen jälkikäteen itse kirjoittamia muisteloita kuvaushetkistä. Paikoin hauskatkin tekstit tuovat kuviin syvyyttä ja niiden kautta kuvaustilanteet tulevat lukijan lähelle.

Valokuva on pala historiaa, mutta parhaimmillaan sen kautta kuvaushetken voi elää uudelleen. Näin on myös kirjan kuvissa.

AURA PILKAMA

Metsä josta itseni löysin, 159 sivua, Maahenki 2013